СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

РІК L. Ч. 38. Джерзі Сіті, Н. Дж., середа, 18-го лютого 1942. | No. 38. Jersey City, N. J., Wednesday, February 18, 1942. VOL. L.

ТРИ ЦЕНТИ в Злучених Державах Америки. ПЯТЬ ЦЕНТІВ за границею Злучених Держав Америки. Тел. „Свободи": BErgen 4-0237, 4-0807 — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016. THREE CENTS IN THE UNITED STATES OF AMERICA. FIVE CENTS ELSEWHERE.

Ворожі Субмарини Заатакували Остров Арубу Біля Венецуелі, Обсаджений Американським Військом - Приходить до Рішальних Боїв на Филипинах - В Англії Заповідають Зміни у Способі Дальшого Ведення Війни

НОВА ФІНАНСОВА ДОПОМОГА ДЛЯ СССР

ВАШИНГТОН. — Президент Рузвелт запропонував нові фінансові кредити для Советського Союзу, щоб вможливити йому закупно потрібних матеріялів, поживи та інших воєнних продуктів в Злучених Державах Америки. Мають це бути додаткові кредити до того біліона долярів, який ухвалено для большевиків ще 6. листопада 1941. р. Покищо йдуть переговори між двома дотичними урядами в справі згаданих кредитів і в короткому часі подасться до відома умовини позички, як також час на який вона ухвалена. Пропонуючи нові кредити для СССР, президент Рузвелт кермувався тою засадою, яку він проголосив ще в серпні минулого року, а саме, що американський уряд дасть Советському Союзови всяку практичну економічну допомогу у його війні проти Німеччини. Досі советський уряд завинив $1,170,000, які зобовязався звернути в золоті, або в доставі необхідних матеріялів.

ПРЕЗИДЕНТ ЗАПЕВНЯЄ НОВУ ЗЕЛЯНДІЮ

ВАШИНГТОН. — Президент приймаючи увірительні грамоти від Волтера Наша, нового представника Нової Зеляндії у Вашинґтоні, заявив, що демократичні держави на Пацифіку не уступлять у боротьбі, аж поки Держави Осі не будуть цілковито знищені. Він твердив, що зарівно Злучені Держави як теж Нова Зеляндія мають спільні інтереси на Тихому океані, тому їх оборона перед тоталітарними аґресорами є диктована одними й тими самими мотивами. Америка та Нова Зеляндія, подібно як інші демократичні держави, зобовязалися обопільно оборонятися проти дикторів і цеї умови вони не зломлять, кінчив президент Рузвелт.

БРАЗИЛІЯ УЗБРОЮЄТЬСЯ ПРОТИ ДЕРЖАВ ОСІ

ВАШИНГТОН. — До Вашинґтону доносять, що Бразилія повела широкі оборонні приготовання, звернені проти евентуальних зазіхань Держав Осі проти західної півкулі, а головне проти країв Полудневої Америки. Бразилія особливо виставлена на небезпеку, бо з французької Північної Африки, ось з таких баз як Дакар, є найближче до берегів Бразилії. Останній біг французько-німецьких відносин не оставляє ніяких сумнівів, що уряд Петена йде на руку німцям та може в ході подій відступити також і Дакар для воєнних операцій Гітлера проти Обєднаних Держав. В першу чергу Бразилія будує ряд нових кораблів та розбудовує морські бази вздовж східнього побережжа. Відтак вона реорґанізує армію, летунство і пр. та тісно кооперує зо Злученими Державами.

ВЕЛЕС ПРО ФРОНТ НОВОГО СВІТА

НЮ ЙОРК. — Сомнер Велес, підсекретар стейту, виголошуючи промову на бенкеті Торговельної Палати Куби в готелі Волдорф-Асторія, заявив, що пан-американська конференція створила дійсно демократичний фронт Нового Світа (західної півкулі). Не зважаючи на це, що дві полудневоамериканські республики, а саме Арґентина й Чіле є далі у звязках з Державами Осі, конференція осягнула далекойдучі й позитивні успіхи, бо створила перший в історії західної півкулі солідарний бльок вільних народів проти зростаючої загрози тоталітаризму. Ця солідарність, продовжав Велес, проявляється у тому, що всі ці республики здають собі справу, що виступ проти котроїбудь з полуднево-американських держав, був би виступом проти цілої західної півкулі, бо заборчі апетити Держав Осі є необмежені. Промова Велеса була першою того рода від часу його повороту з Ріо де Жанейро.

УРЯД МАЄ ПРАВО ПЕРЕБИРАТИ ФАБРИКИ

ВАШИНГТОН. — Найвищий Суд Злучених Держав Америки видав рішення, на основі якого уряд має право на перебрання приватних фабрик чи підприємств, якщо цего вимагатимуть воєнні обставини. Рішення своє видав Найвищий Суд в справі процесу між урядом та „Бетлеґем Шипбилдінг Корпорейшен", що ведеться ще з часів першої світової війни.

ФРАНЦУЗИ НЕ ДАЮТЬ АМЕРИКАНСЬКІ ДОСТАВИ НІМЦЯМ

ВАШИНГТОН. — Департамент стейту заявив, що ані один фунт тих достав, що висилає Америка до Французької Північної Африки, не пішов в німецькі руки й всі поголоски на цю тему не мають найменшої основи. Запитаний про це, чи департамент стейту має дані про ці обвинувачення англійців, звернені на адресу Петена буцім то він доставляв німцям і італійцям в Лібії зброю і поживу, Сомнер Велес відповів, що в цій справі американський уряд не дістав жадних інформацій від американського амбасадора у Віші.

ВОРОЖІ СУБМАРИНИ ОБСТРІЛЮЮТЬ ОСТРОВ АРУБА В ЗАХІДНІЙ ІНДІЇ

ВІЛЕМСТАД (Курасао, Західна Нідерляндська Індія). — Ворожі субмарини, продераючися через американсько-англійські бази на Карібійському морі обстрілювали острови Аруба й Курасао та правдоподібно затопили 4 до 6 тенкерів. „Юнайтед Прес" доносить з Маракаїбо, Венезуеля, що згадані субмарини крім того ушкодили ще більше кораблів. Є це перший напад ворожих субмарин на східнє побережжа західної півкулі. Острови Аруба й Курасао належать до Голяндії та мають багаті поклади нафти. Німці правдоподібно намагалися знищити великі складники та рафінерії нафти. Американський уряд давно передбачив можливість таких нападів, тому то останнього тижня на ці острови прибуло американське військо, яке перебрало їх оборону. Аруба й Курасао лежать около 700 миль на схід від Панамського Каналу.

ДОНОСЯТЬ ПРО ЗАТОПЛЕННЯ ВОРОЖОЇ СУБМАРИНИ БІЛЯ ОСТРОВА АРУБА

БАЛБОА (Зона Каналу). — Ґен. Френк Андрюс, командант Карібійської оборонної зони, подає, що після всяких правдоподібностей американські летуни затопили ворожого рейдера, що брав участь в нападі на остров Арубу. Він заявив, що як тільки подано про появу субмарини, американські та голяндські літаки вилетіли з Аруби та Курасао та відразу почали бомбардувати ворожу субмарину. Довгі плями на морю, витворені оливою, свідчилиб про це, що субмарина була затоплена.

ЯПОНЦІ НАСТУПАЮТЬ ПРОТИ ЛІНІЙ ҐЕН. МЕКАРТУРА

ВАШИНГТОН. — Департамент війни подає, що японські війська повели посилені наступи проти позицій ґен. МекАртура на Филипинах, кидаючи до наступу численні піхотні відділи та вживаючи барабанного артилерійського вогню. Ці донесення від головної кватири ґен. МекАртура прийшли в той сам час, коли японці захопили Сінґапур, що вказувалоб на їх рішення повести ґенеральну офензиву також і на Лузоні.

ЯПОНЦІ ЗДОБУЛИ НАФТОВІ БАЗИ В ПАЛЄМБАНҐ

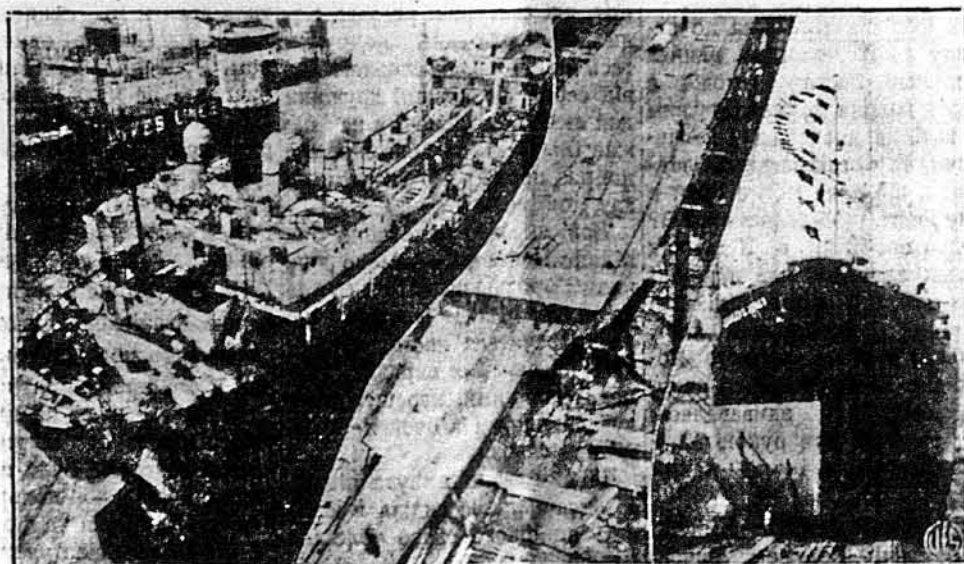
БАТАВІЯ. — Японські війська здобули дуже важну нідерляндську нафтову базу на острові Суматра, Палембанґ. Але голяндці передтим, як опустили ту базу, цілковито її знищили. Копальні повисаджували динамітом, а всі рафінерії і збірники спалили. Японці взяли лише руїни, які мають для них хіба стратеґічну вартість, бо звідтам японці можуть підготовляти інвазію найважнішого нідерляндського острова, Яву, на якій живе 40 міліонів людей, це є чотири пятих населення усіх Нідерляндських Індій. Цей остров уявляє собою одне безперивне село. Населення його густо заселене тубильцями, що льояльно відносяться до голяндської влади. Там є теж сильна тубильча армія під проводом голяндських старшин.

СОВЄТСЬКІ ВІЙСЬКА ПОСТІЙНО ЙДУТЬ ВПЕРЕД

МОСКВА. — Советські звідомлення говорять, що їх армія далі посувається вперед і відсуває німців далі на захід. Звідомлення не згадують по імені місцевостей, тільки кажуть, що советська лінія вже знаходиться біля 80 миль від давньої польської границі. На Україні великих змін нема. Тяжкі бої ведуться біля Харкова і на Кримі.

ВІДСТУП БРИТІЙЦІВ В БУРМІ

РАНҐУН. — Японська армія на бурмськім фронті також поступає вперед. Хоч британці впродовж пару тижнів там ставили завзятий опір над рікою Солвін, тепер вони ту ріку мусіли таки покинути, а пересунутись над чергову ріку Білін, трицять миль ближче головного бурмського порту Ранґун. Бурмський шлях, через який пливуть матеріяли для китайців, чим раз більше загрожений.

ДВА В ОДНОМУ ДНІ. Як будова кораблів досягне верха, будуть спускати на воду кожного дня два такі нафтовози, як показаний на світлині. Цей корабель збудовано в доках у Спаров Пойнт, Меріленд. Світлина показує три фази будування: закладини, викінчування й спущення на воду.

ВТРАТИ БРИТІЙЦІВ В СІНҐАПУРІ

ЛОНДОН. — Англійські ґазети не оспорюють японських звідомлень, що в Сінґапурі японці взяли в полон 60,000 британського війська. Анґлійські кола покищо роблять підрахунки своїх втрат, але вже тепер не виключають, що стільки британського війська дійсно могло попасти в руки японців. З Сінґапуру втекли лише летуни і технічний персонал. Решта війська залишилась до останньої хвилини, зводячи з японцями нерівний бій. Журналісти, які втекли з Сінґапуру, говорять, що британці боролись немов льви. Але мабуть ніколи в світі одна армія не мала чисельно такої переваги, яку мала японська в порівнанні до британців. Британські вояки знали, що боротьба безвиглядна, а проте боролись до останку і сумлінно виконували прикази своїх старшин. Траплялось, що вони добами лежали в болоті, зазнаючи зверху страшного японського бомбардування. Японці мали цілковиту перевагу в повітрі і сікли британців згори. Командант Сінґапуру, ґенерал Персівал, попав також в полон японців. Англійські ґазети подають за японським останню розмову, яку мав ґенерал Персівал з японським комендантом Ямашітою. Персівал, згодившись піддатись, просив кілька днів часу для переведення здачі. Ямашіта це рішуче відкинув і дозволив лише на пару годинну надуму. Персівал це мусів приняти. Його обличчя, кажуть японські звідомлення, було запухле, очі червоні, а він сам виглядав цілковито вичерпаний. Японський цісар, ґратулюючи японському військови за перемогу, признав, що противники ставили „енерґічний опір".

ЯПОНІЯ ТЕПЕР ОТВЕРТО ГОВОРИТЬ ПРО СВОЇ ЦІЛИ

ТОКІО. — Японське радіо передало зміст промови японського премієра, Тойа, яку той виголосив перед японським парляментом. В тій промові Тойо заявив, що по Сінґапурі на черзі стоїть здобуття Бурми, Британської Індії, Китаю, Австралії, Нової Зеляндії. Тойо говорив, що всі важніші стратеґічні точки на Далекім Сході вже в японських руках. Тепер ходить про те, щоб ті точки використати. Тойо заповідав кінець Британської Імперії. Але водночас стверджував, що війна ще буде довго тривати.

АВСТРАЛІЯ ГОТОВИТЬСЯ ДО ОБОРОНИ.

СИДНЕЙ. — Австралійський премієр заявив, що тепер Австралія мусить стояти на власних ногах. Вона не сміє надіятись, що поміч дістане від когось іншого. Коли та поміч прийде, тим краще. Але будувати своеї оборони на тій помочи Австралія не сміє. Все, що згодне носити зброю, буде поставлене під зброю. Інші мусять напружено працювати в дома. Австралія мусить перетворитись в один узброєний табор. Австралійська влада зарядила евакуацію міліона коров в глиб Австралії. Австралійське життя скупчене головно біля морського побережжя, яке знов виставлене на небезпеку з боку японців. Водночас з коровами австралійська влада почала пересувати тисячі фармерських родин подалі від побережжя. Оборона побережжя для Австралії представляє велику трудність, бо австралійське побережжя дуже довге і в деяких місцях дике. В тих диких місцях японці можуть висісти на беріг і звідтам атакувати заселені околиці.

ПРОЦЕС У РІОМ

ВІШІ. — По довгій мовчанці французький уряд приступає до розправи над своїми бувшими премієрами, Далядіє і Блюмом, а також деякими міністрами, як теж бувшим начальним вождом ґен. Ґамеліном, мовляв за те, що вони без належної підготовки штовхнули Францію до війни. Вязні дотепер знаходились в малій вязниці Бурасол-Мейнор, де мали відносно потрібні вигоди. До місточка Ріом зїхалось багато журналістів зо світу, але уряд дає дозвіл на судову салю лише деяким з них. Судова саля взагалі дуже малого обему. Лише десять представників від цивільного суспільства буде приявних на розправі. Вязнів боронять перешорядні оборонці.

В АНҐЛІЇ МОЖЛИВА ЗМІНА УРЯДУ

ЛОНДОН. — Незадоволення серед широких англійських мас з воєнних невдач, далі росте. Чорчил тепер здає собі справу з того, що це не лише його політичні противники виступають проти його політики, але широкі анґлійські маси. Тому він рішив зробити зміни в своїм кабінеті. Замітне це, що серед деяких міністрів, які Чорчил задумує усунути у тінь, має знаходитись міністер праці Бевін. Дехто говорить, що не треба виключати, що під напором опозиції може й сам Чорчил відійти. Широкі маси переконані, що таке урядове потрясення, таки дещо поправить положення.

"SVOBODA" (Ukrainian Daily)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays by the Ukrainian Press and Book Company, Inc., at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

Письменний текст оголошення має бути в адміністрації 48 годин перед появою числа, в котрім оголошуючий хоче мати своє оголошення.

За оголошення редакція не відповідає.

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

З Канади належить пcилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY, N. J.

ДОБРЕ ЗАБОЛІЛО Й ПРИПЕКЛО

Трапилось, що в канадійськім парляменті піднято голос в обороні права українського народу на вільне й самостійне життя. Заговорив про це, як відомо, посол Антін Глинка, канадієць з українського роду. А часописи, що про цю промову доносили, піднесли не тільки її вагу, але зокрема ту обставину, що тільки завдяки демократії могло таке статись, щоб в Канаді, та ще в парляменті, можна було порушити ось таку справу навіть у таких складних міжнародніх обставинах як теперішні, коли Канада, згл. ціла Британська Спілка Народів, знайшлася у війні на життя і смерть.

І так дійсно є, як ці часописи підносять. І саме тому ті, що співчувають недолі українського народу, надіються, що „новий порядок, що його заведуть демократії, визнасть і таку примітивну справедливість, щоб теж і десятки міліонів українського поневоленого народу дістали право свобідного вислову щодо своєї долі, чого досі не було. Отже те, що сказав посол Глинка, є нічим іншим, а тільки примітивною вимогою демократичного наладжування міжнародніх справ. А є незаперечним фактом, що український нарід у неволі. Як і фактом є те, що цей нарід підчас першої світової війни і по ній змагав до державної незалежности, таку незалежність проголосив і її боронив до останка сил, поки не був поконаний грубою силою наїздників.

Чиж демократія може тепер сказати, що так не було? Чи може це заперечити? Чи може збути мовчанкою терпіння українського народу, що бунтувався проти диктатур і насильства і накиненого йогу насильно ладу?

Очевидно, що ні. Справжня демократія цього зробити не може. Зате можуть таке робити такі „демократи" як от з комуністичних У. Щ. Вістей, що назвали промову посла Глинки в числі з 11. лютого „виявом глупоти", чи такі „демократи" як з кацапсько-большевицької „Карпатської Руси" (з 13 лютого), що написали про посла Глинку статтю п. н. „Гитлеровский агент в Канадском парламенті", якої уже сам наголовок говорить надто ясно про зміст статті. Очевидно, що ось такі „демократи" не бачуть нічого поза комуністичною диктатурою і тим, що каже і вирішує Москва. І ще хочуть, щоб усе те приймала демократія та на тому будувала „новий лад" в Европі, чи в світі. Вони стоять на тому, що демократіям взагалі нема потреби такими проблемами клопотатись,бож такі справи вже давно вирішила комуністична Москва. Та видно, що світова демократія таки не погоджується з тими порядками, що виготовлені кремлівськими диктаторами для усіх народів і країв. Не погоджуються з кремлівськими порядками і ті, що живуть у свобідній Америці. І тому говорять тут теж і про терпіння українського народу. І тому тут клеймуємо не тільки Гестапо, але й чрезвичайку, бо ми тут — демократи. Знову ті, що їх таке поступовання болить і пече, це не демократи, а льокаї, що є на услугах не-демократичних режімів й ідеольогій.

РІЧНИЦЯ ЛИТОВСЬКОЇ НЕЗАЛЕЖНОСТИ

Серед великих і драматичних подій, які доходять до нас тими днями з воєнних фронтів, припала річниця незалежности невеличкої держави — Литви. Невеличкої, але чесної й роботящої, що за короткий час свого державного існування дала доказ, що може жити і розвиватись навіть мала держава, якщо тільки сильніші сусіди того життя її не каламутять. А Литва тим замітна, що жила і розвивалась навіть в такому голоженню, коли її життя закаламутили, бож не могла вона довгими роками наладнати звичайних дипльоматичних зносин зо своїм сусідом, себто з Польщею, що забрала їй шляхом насильства Вильно, давну литовську столицю, разом з округою.

Литовців треба подивляти, що хоч свідомі того, які вони малі й безсильні між тими світовими потугами, що тепер змагаються, себто в першу чергу мж Німеччиною і СССР, а проте не тратять віри і надії, що прийде час, коли таки буде положений кінець насильству і міжнародньому розбишацтву. Литовський нарід закоштував в тих останніх роках совєтського панування, а тепер націстівського. Ось ті дві неволі навчили його цілком певно доперва тепер високо цінити те, що вони мали, коли самі правили своїм краєм, коли мали свою державу і свій демократичний порядок. Знають це добре й американські литовці, між якими перебуває тепер як вигнанець з рідної землі Антонас Сметона, перший президент відродженої литовської держави. І тому святкують роковини втраченої незалежности з новим завзяттям допомоги своїм рідним в Европі звільнити Литву від наїздників.

Спочатку появлялись в Америці часті голоси, звернені проти Совєтів, що дались литовцям добре в знаки за короткий час своєї влади. Та чим далі, тим ясніше пізнають і в Америці, що литовці є проти усіх тих, що зазіхають на їхні землі. Вони хочуть тільки одного: щоб знову литовський нарід був господарем своєї землі. В тому вони знайшлись у тому самому положенню, що й українці. Теж і литовці відчувають болюче націстівську окупаційну владу і мають тільки одну надію щодо визволення, а це ту, що звязана з перемогою світової демократії. Ось тому американські литовці в Америці беруться знову за акцію, звернену на здобуття прихильности Америки для литовської справи, бо і в Америці зачинають уже краще розуміти трагічне положення Литви. Є вже щораз менше голосів, звязуючих литовську акцію за визволення з про-німецькими симпатіями і т. п.

Американські українці можуть тільки побажати американським литовцям якнайкращих успіхів у їхніх змаганнях допомоги Литві стати знову свобідною. Тимбільше, що й в тих важких для литовського народу часах, литовці далі памятають теж і за поневолений український нарід і є за свобідну і незалежну демократичну Україну.

Не Штучками, а Залізом Треба Побивати Ворога

Патріотична громада в Ойстер Бей, Лонг Айленд, Н. Й., рішила призбирати дещо фондів на Американський Червоний Хрест в той спосіб, що хотіла влаштувтаи пікнік, на якім голвною атракцією мало бути палення трьох карикатур — Гітлера, Мусолінія і Гірогіта. Місцеві мистці - аматори взялись з великим завзяттям до створення тих карикатур. Створивши їх вони відфотоґрафували їх і розпропаґували серед найширшого загалу. Водночас комітет цього свята почав розпродажу карт вступу на той пікнік, на якім мало відбутись те палення, разом з наївною насолодою, мовляв, ось як ми нищимо ворогів!

На превеликий жаль і зчудування комітетових Американський Червоний Хрест заявив, що не хоче грошей, роздобутих шляхом ось такого прилюдного палення карикатур провідників ворожих країв. Американський Червоний Хрест це гуманітарна інституція і вона не хоче користати з підприємств, на яких „зневажають в засаді істоту людини".

Комітетові були тим не лише здивовані, але й обурені. Якби не це, що вони мали до діла з такою поважною і загально шанованою інституцією як Американський Червоний Хрест, то вони певно цю відмову натаврувалиб як злобну ворожу роботу й звязалиб її з акцією „пятої колюмни". Але авторитет А. Ч. Хреста був завеликий, щоб йому приписати ці речі.

На нашу думку відмова А. Ч. Хреста була надзвичайно людяна і достойна. Саме таке поступовання навіває на людей пошану до великих ідей і постійно вдержує в людській душі іскру ідеалзму. Без цього роду достойних поступків люди остаточно озвірилиб до тої міри, що на чуже огидне насильство, відповідалиб своїм власним огидним насильством. Це вкінці довелоб до схудобіння обох сторін.

Але ця відмова з боку А. Ч. Хреста має ще одну добру, більше практичну сторону: Вона прочунює тих людей, які хотілиб легким коштом у віддаленні тисяч миль від дійсного фронту, завдавати „удари" ворогови. Сидячи собі в безпечній Ойстер Бей, при помочи дешевого глуму, який фактично дає їм самим приємну розривку, ті патріоти хотілиб „знищити" Гітлера, Мусолінія і Гірогіта. Спаливши їх карикатури вони тим думають облекшити свій гнів на ворогів, й дістати те приємне почуття, що ось вони також чимсь причинились до їх повалення.

Гнів, а навіть ненавиcть супроти ворогів Америки, треба плекати. Але ті почування мусять бути глибокі і плідні, а не дешевенькі і безсилі. Гнів і ненависть мають бути виявлені таким ділом, яке дійсно зашкодить ворогам і заболить їх до живого, а не таким як палення карикатур. Гнів і ненависть мають бути заховані глибоко в серці і вдержані там затисненими зубами. Ці почування мають доставляти нації запалу і енерґії до її щоденного поступовання, звернeного в напрямку воєнних зусиль. Вони мають проявлятись вранці, коли людина встає дво щоденної роботи. Мають проявлятись в фабриці, бюрі, крамниці, в військовій касарни, на вулиці, в повітрі, на морі, на фармі. Ці почування мають перековуватись на гармати, повзи, літаки, бомби, амуніцію і всяку іншу зброю, потрібну до ведення війни. Вкладаючи свій труд у виріб справжніх воєнних продуктів кожний громадянин може мати те почуття, що він чимсь дійсно причинився до звалення з ніг ворога.

Палення карикатур ворожих провідників може бути допустиме лише в дуже рідких і виняткових обставинах. Колиб те явище прибирало масові форми, його треба за сяку ціну спинити. В подібний спосіб, як описують, поступали вояки Гайлі Селазого на початку його війни з Мусолінієм. Вони ставали перед обличчям „короля королів" і розпочинали ріжні танці, підчас яких ріжними рухами демонстрували, що то вони не зроблять, як стрінуться з ворогом. Чи багато вони тоді зробили ворогови показалось скоро, по кількох тижнях війни Етіопії з Італією. Палення карикатур, висолоплювання язика у віддалі на тисячі миль від ворога, кивання пальцем у чоботі, проклони і обидливі назви — це все знаки слабости. Немічна людина, або така, що їй не хочеться дійсними, реальними вчинками шкодити ворогови, думає своє патріотичне обурення задоволити легким, некоштовним способом. На цім не тратить, тільки багато користає таки сам ворог.

Звідомлення з фронту вказують, що Америка нині знаходиться в поважній небезпеці. Цю небезпеку можна відвернути лише напруженою працею всіх її громадян. Американська нація мусить позбутись дещо бундючного почуття певности перемоги, мовляв, що ось Америка це одна з найбільших потуг світа, а то й найбільша, і не потребує нікого боятись. А так є, що й Америка може війну програти, коли в час не очуняється й вже тепер не вхопиться горячково до праці та концентрації всіх фізичних і моральних сил в напрямку осягнення перемоги.

ПРО УКРАЇНСЬКО-ПОЛЬСЬКІ ВІДНОСИНИ

I. „Важніща сучасність ніж минувшина".

Канадійський польський тижневик **„Час"** (27. січня 1942 р.) містить цікаву передовицю під наголовком „Польсько-українські справи". За виннипеґським „Новим Шляхом" передаємо з неї таке:

„Кількасот, а радше кільканадесять років наших взаємних польсько-українських відносин, чи також українсько-польських, на жаль, не йшли по лінії чесного й мудрого порозуміння, але — можна сказати — навпаки йому. Тому сьогодня трудно відразу польсько-українську проблєму розвязати, подати собі руки, обнятися й сказати собі „любімся".

„Ми поляки й українці з Русі галицької, з Чорної, Червоної чи взагалі з Русі, є собі заблизькі, щоб можна припускати, що наш спір дасться закінчити, чи також , щоб узагалі невдалося його поладнати. Власне парадоксальність (протирічність) того стану річей і трудноці поладнання наших непорозумінь лежить у великій мірі в наших звязках посвоячення. Це виглядає дивне, але так воно є.

„Всеж теперішня ситуація є тяжка й для нас й незмірно тяжка для українців. Не будемо тих труднощів вичислювати, бо вичислювати їх на ніщо добре не придасться. Виглядає нам, що саме тепер вже час, щоб нашу увагу й уяву спрямувати на способи уложення польсько-української справи по цій війні, по думці, принятій демократтіями. А наші польсько-українські справи є важніші як остаточний спосіб їх поладнання, а не як аналіза (розгляд) минувшини...

„Ми розуміємо добре польсько - українські справи й тому дуже залежить нам на тім, щоб український нарід міг жити по цій війні своїм власним народним життям і в дружбі з нами.

„Світ думає про федерацію, а Польща вже дещо на ту тему сказала. Будуємо федерацію з Чехословаччиною, отворене місце для інших. Чому цю ідею не розбудувати далі? Може змістились би в цій конфедерації й українці? Може це є саме той спосіб розвязки наших непорозумінь, над якими варто дещо подумати?"

II. „Українсько - польська проблема".

Канадійська українська ґазета „Новий Шлях", що тепер виходить в Виннипеґу, пише під повищим наголовком в статті з 4. лютого 1942 ось що:

„Польська преса на американському континенті часто й багато пише про будуче відношення та взаємини між будучою польською державою та її сусідами. Недавно польський уряд на скитальщині навіть заключив із таким же чеським, зглядно чехословацьким урядом договір про польсько-ческу федерацію. Одначе хоч український нарід є таки найближчим сусідом польського народу, майже нічого ясного не найдете тепер у тій польській пресі про будучі взаємини між цими двома народами. Душукуватися причин тої мовчанки — не важно.

„Недавно тому ми подали витяги з передовиці виннипеґського польського часопи „Час", що відносилися до цієї тепер так рідко торканої поляками болючої проблеми... польсько-українських взаємин, зглядно непорозумінь. Сьогодні наводимо (в іншому місці) витяги з нової подібної передовиці того часопису. Зачеплена польською ґазетою тема заслуговує на увагу українців вже хочби лиш тим, що малохто з поляків її зачіпає. Врештою, згадана ґазета є найповажнішим часописом польського суспільства в Канаді й її голосу не слід нехтувати. Уважаємо, що згадані дві передовиці в польській ґазеті не є писанням отак собі „од нечово делать", як каже москаль, а є вступом до якогсь конкретного пляну польсько-українських переговорів на цьому терені (канадійському) в цілі обговорення спірних квестій, що відносяться до життевих справ України та Польщі. Воно булоб великою користю для будучої української та й польської держави, якби вже тепер, заздалегідь, польське й українське суспільство на чужині створило підложжа для остаточного усунення довгого

(Докінчення на стороні 3-тій)

НА СЕЛІ

Повість

(54) М. ШКОЛИЧЕНКА

— Тоді я сам до ваших послуг. Мову латинську я знаю досить добре; а колиб треба було, то й французьку; я знаю її краще, ніж українську.

Уляна Іванівна почервоніла і зразу не відповідала.

— Не затрудняйтесь! Ваші знання мови французької я можу, коли потрібно буде, провіряти на тиждень раз, або два, а вчення мові латинській беруся керувати, або вірнійше задавати вам лекції, сподіваючись, що ви і без учителя учитиметеся її добре.

Уляна Іванівна подала Горбацькому руку і подякувала йому.

— Я завтраж добуду потрібних книжок і заїду до вас за першою лекцією. Гаразд?

— З великою охотою!

Мисачиха ще раз подякувала Горбацькому і вже цілком спокійним та добродушним голосом почала розмову про інші речі і між іншим розповіла лікареви про те, що говорив їй дід Омелько. Останнє Горбацький прослухав дуже уважно і запитав:

— Так і ви може через те і з села втікати хочете, щоб часом дід Омелько не помстився на вас?

Мисачиха серіозно подивилася на лікаря і відповіла:

— Ви жартуєте, чи говорите про те, що думаєте?

— Жартую, пані, жартую! Алеж бачучи, що вас цей факт турбує все таки, маю спромогу цілком заспокоїти вас.

— Чим? Як? — здивовано запитала Уляна Іванівна.

Горбацький дістав з кишені розпочатого листа, загорнув його у білий папір, подав Мисачисі і промовив:

— Візьміть, але перечитайте тоді, коли я виїду з Затишка, — згодні?

Уляна Іванівна кивнула головою і взявши від лікаря листа, заховала його у кишеню, не позирнувши навіть.

Коли Горбацький виїхав, Уляна Іванівна перейшла до кабінету свого чоловіка, виняла з кишені листа і може з чверть години ходила з ним по хаті, не дивлячись і не читаючи, та все намагалась відгадати, що таке могло бути в тому листі, щоб заспокоїло її? Багато пробігло в її думках ріжних здогадів, але закінчилось тим, що вона підійшла до стола і розгорнула лист. Конверт був без напису. Колиж виняла вона з його аркушик паперу, то здивувалась: лист писаний був рукою Максима Петровича і мав такий зміст:

„Високоповажаний Дмитро Федорович! Розумом, душею і серцем чую я і глибоко вірю, що люба дружина моя подобається вам; так само подобаєтесь ви і їй. За це не обвинувачую я ні її, ні вас. Кажу вам це по щирости, по правді, але з такоюж самою щирістю благаю вас виїхати з нашого Затишка, поки я ще живий. Те, що я умру, і дуже швидко, я розумію дужі добре, але бажалось би мені умерти цілком спокійно, без нерозумних ревнощів, без тих душевних турбот, які сильнійші розуму. Коли по смерти моїй подружитесь ви — благословляю вас від серця, бо кращої дружини для любої Улясі моеї я не бажав би. Ви обоє достойні, але ще раз прохаю вас уволити не злу мою волю".

Далі виразно написаний був підпис і дата того самого дня, коли Горбацький виїхав був із Затишка. Уляна Іванівна ще раз перечитала листа, спинялась на окремих виразах, думала над ними, нарешті поцілувала папір і з очей її покотились сльози.

Давним-давно минула північ, а Мисачиха все сиділа в кабінеті покійного свого чоловіка і щось думала.

XIII.

Коли Уляна Іванівна заїхала другого дня до Горбацького, то він був певний, що після відомого листа вона відмінить свою постанову, цілком простить йому усі його гріхи і все піде по бажаній для його стежці, алеж то була його помилка. Уляна Іванівна заїхала до його за латинськими учебниками, зразу повела саму тільки офіціяльну бесіду, прохала задати їй лекції, а про лист не згадала ні єдиним словом. Вона ніби не читала, не бачила і не чула про його. Мулило Горбацькому заговорити про те, алеж було так незручно, так не до речі, що мусів він заховати свої думки на далі і обмежуватись тільки уроками, — так він і зробив.

Не минуло ще й місяця, а Уляною Іванівною цілком уже запанувало нове життя. Будинок її був проданий, гроші отримані, розділені на три роки університетського життя: одна частка захована була в шухлядку, а дві — положені до банку. Латинська та французька мова опанувала увесь Затишок: мова українська чулася тільки тоді, коли Уляна Іванівна зверталась до своїх наймитів, або приходив до неї хто небудь з селян. Французької мови учила її подруга, що мала нагоду прожити в Парижі два роки, а через те напрактикувалась і володіла нею не згірше Горбацького. Уляна Іванівна була учениця щира, здатна і лекції свої знала навдивовижу. Горбацький приїздив у Затишок раз на тиждень і тільки дивувався тим успіхам, які констатував що разу в обох мовах.

Постанова Уляни Іванівни їхати за границю в університет серіозне готовлення її до цього і завсіди цілком сторонні бесіди не давали Горбацькому жадної підстави завести річ про лист Максима і наблизитись цією стежкою до тих плянів, які виробив він по смерти Максима Петровича і був певний, що здійснить їх. Йому дуже подобалася Уляна Іванівна і він вірив, що вона не відмовиться вийти за його замуж.

(Дальше буде).

Джордж Вашингтон підписав перший патентовий закон у Злучених Державах 10. квітня, 1790. р.

Згідно з офіційною заявою около 500,000 людей у Злучених Державах терпить на туберкульозу.

НА РІЖНІ ТЕМИ

ШУКАЄ КОНТАКТУ

До Америки приїхав оноді літаком граф Едвард Рачиньскі, міністер заграничних справ у польськім уряді на еміграції. При висіданні заявив виразно, що він приїхав у тій цілі, щоб встановити контакт з департаментом стейту у Вашинґтоні.

Та видно не лише це мав він на цілі, коли зараз при висіданні розговорився він з американськими газетярами. Говорив про впертий відпір польського населення німецьким окупантам та про безпощадну кампанію німців зломати духа польського опору. Видно, що не поминає граф справи добуття собі симпатій американської преси.

Цікаво, чи добється Рачиньскі наміреного ним контакту з департаментом стейту і чи приєднає для польської справи публичну опінію Америки. Чи не краще може було би говорити про те, які це уступства дають населенню окупанти й як радо населення користає з прав, признаних німцями? Цього засобу приєднання американських симпатій пробують деякі люди...

ОБОРОНА ГІТЛЕРА ПЕРЕД ПОВІШЕННЯМ

Червоний Хрест в Ойстер Бей, на Лонґ Айленд, почав кампанію за фондами. Хтось придумав для збирання фондів цікаву штуку: виробив фіґуру Гітлера, яку мали в один день врочисто спалити.

Дізнався про це Червоний Хрест і заявив, що він не прийме гроший, зібраних при такій нагоді.

Вслід за цею заявою фіґура Гітлера, повішена на одному вуличному дереві, пропала без сліду.

Публика ще далі живо дебатує над питанням: чи рацію мали автори проекту лінчування фіґури Гітлера, чи Червоний Хрест.

Декому зате цікаво знати: чи найшов би справжній Гітлер стільки оборонців, скільки їх найшла його фіґура?

ПАТРІОТ ЧИ ЗРАДНИК?

Помер недавно один з великих американських малярів, Ґрент Вуд, котрий кілька літ тому викликав немало дискусії своїм образом „Дочки Американської Революції".

Як відомо, це патріотична американська організація, що має на цілі величати американських патріотів, що воювали за американську незалежність. Членками її можуть бути тільки особи, що самі походять з учасників американської революційної війни. Згаданий образ Ґрента Вуда представляє три самодовільні, суворі, можна навіть сказати жорсткі жінки, що пють чай у клюбі під відомим патріотичним образом: „Перехід Вашингтона через Делавер".

Членки „Дочок Американської Революції" підняли такий протест проти образа, що артистові прийшлося зняти його з виставки. Закидували йому хулу над організацією, над американською революцією, над американським патріотизмом.

Та образ найшов теж багато оборонців. Казали, що вказувати на самодовілля, суворість, навіть жорстокість патентованих патріотів не є хулою патріотизму: радше заходом виполоти хабаззя з американського патріотизму. Для них образ був не осмішуванням патріотизму, а якраз очищенням з небажаних тенденцій.

ДВА В ОДНОМУ

Оборонці образу Ґрента Вуда видно думають, що американські патріоти можуть стати вузкозорими, твердими, суворими.

Подібну думку висказала оноді велика письменниця Перл Бок у своїй радіовій промові про проблему Азії. Говорила вона, що американці з одного боку признають засади демократії, а з другого боку не признають прав людини коліровим людям.

Вона називала це роздвоєною душею. Мовляв, в такому американці є два осібні американці; один любить людей, хоче для них свободи, волі, справедливости. Другий у своїм відношенні до інших народів не признає демократії.

Вона доказувала, що американці зможуть сповнити свою ролю в Азії тоді, коли зілліють свої дві душі в одну одностайну цілість, коли вони будуть признавати для народів інших рас такі самі засади, які признають для себе самих.

ДЕ ВІН БРАВ НАТХНЕННЯ

Цей Ґрент Вуд оповідав цікаві річи про те, як це дійшов до свого способу малювання.

Звичаєм американських малярів він теж вибрався студіювати малярство до Парижа, вважаючи його видно осередком штуки. Там він студіював малярство від французів; читав американських письменників, які описували його рідний край як культурну пустиню; навіть запустив собі артистичну бороду, яка ніяк не пасувала до його голови.

Та з часом він пізнав, що французьке малярство гарне, але тільки для французів. Себто не для нього, для американця. „Я переконався, що я діставав якунебудь вартісну думку, лише тоді, як я доїв корову".

І він вернувся до Айови.

Читаючи ці слова, нагадуються мені ріжні політичні міркування людей, що пробують найти вічну політичну правду, так як цей Ґрент Вуд пробував найти жерело загально людської штуки. Весь політичний рятунок вийти може від монархізму, — говорили одні. Вся правда в комунізмі — говорили інші. Ще інші шукали її в фашизмі. В усему, лише не в собі самих.

ТОТА КОРОВА

Вудове поміченя про натхнення при доєнні корови пригадують мені на признання одного українського іміґранта, котрий, прибувши до Америки молодим парубком, дістав першу роботу на фармі. Між іншим йому приходилося доїти коров. Як він говорив, йому так було стидно з того приводу, що якби був мав гроші, був би певно вернувся першим кораблем до Европи.

Очевидно, с а м опризнання Ґрента Вуда йде в зовсім іншому напрямі, як признання мого знайомого. Навести їх можна попри себе немовби як ілюстрацію, до чого доводить культурне наставлення. З одного боку, наставлення, що вважає доєння корови вершком пониження для мужчини, з другого боку, почуття, що момент доєння корови це гарна хвиля, коли людині можуть прийти на думку найщасливіші артистичні думки. Поставлення цих наставлень попри, чи проти, себе, показує нам, як таких наставлень не можна ніяк осуджувати, бо як одно, так і друге, націплене вихованням дитини, а те виховання залежить від культурного осередку, в котрім молода людина виховується.

Зрештою, і признання Ґрента Вуда й признання українського іміґранта мають у собі ту щиру правдомовність, що є остаточною основою всякої правдивої штуки.

КНИЖКА ЧОРНОГО СМОКА ПРО ЯПОНСЬКІ ПЛЯНИ

Заки розпочалась теперішня війна, видано дві книжки, яким люде не хотіли вірити. Одною з тих книжок є широко відома і перетолкована на багато мов книжка Адольфа Гітлера п. н. „Моя боротьба" („Майн Кампф"), що розійшлась у мілонах примірників, а також мало відома, і не так дуже поширена книжка Товариства Чорного Смока, яка говорить про честилюбиві пляни Японії. Цю останню книжку Японія в великій тайні розсилала своїм найдовірнішим аґентам і шпигунам поза границями Держави Сходячого Сонця (Японії).

Щодо книжки Стоваришення Чорного Смока, то вона дісталася до рук американських властей доперва рік тому і то завдяки одному корейському патріотови, що викрав її одному визначному японцеви, членови Стоваришення Чорного Смока в Лос Анджелес, в Каліфорнії.

У згаданій книжці представлені є воєнні японські пляни, маючі на цілі японське верховодство над цілим Тихим океаном. Ті пляни є представлені з такою точністю, що цілість виглядає на воєнну драму в трьох діях.

Перша дія тої японської воєнної драми, начеркненої в тій книжці, була вже майже в цілості виконана Японією. Зрадливий напад на Гаваї і Филипінські Острови, загарбання островів Ґвам і Вейк, а також здобуття від Великої Британії Гонґ-Конґу.

До повного виконання плянованої першої дії належить також здобуття острову Мидвей від Злучених Держав і доконане вже загарбання Малайського півострову разом з Сінґапуром та частинне загарбання острову Борнео і Суматри.

До дальших плянів, цебто до другої дії воєнних японських плянів на основі згаданої книжки мало би належати: Загарбання Ніддерляндських Індій, Австралії та Нової Зеляндії, упадок Східних Британійських Індій і Бурми а також відібрання Совєтській Росії Камчатки.

Третя дія воєнних японських плянів передвиджує: Встромлення прапору Сходячого Сонця, цебто Японії, на просторі Панамського Каналу, на Аляски, а також інвазія трьох американських стейтів над Тихим океаном, — тобто Ореґону, Вашинґтону і Каліфорнії. Ця третя дія була би остаточна, бо, на галку японців, колиб їм це все повелось перевести в діло, то Злучені Держави попросять їх за мир і виконають усі дальші домагання.

Всі ті пляни виглядають дуже фантастично. Вони виглядали дуже фантастично, коли рік тому американський департамент стейту дістав згадану книжку. Та легковажити собі цього не можна, бо японці виконали майже буквально першу дію начеркненого ними пляну.

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРҐАНІЗАЦІЙ

WEST NEWTON, PA.

Local Society To Buy Bonds

Declaring themselves one hundred percent behind the American Defense effort, the officers and members of the Ukrainian St. Nicholas Society of West Newton today announced that their organization would invest 50 percent of all available funds in United States Defense Bonds. Officers of the organization are George Keselcha, president; Charles Switney, secretary; Steve Kushkerich, treasurer.

(WEST NEWTON TIMES, Sun., Jan. 23, 1942.)

НЮ ЙОРК, Н. Й.

Повідомлення есемблимена С. Яреми в справі Бондів Оборони.

Адв. Степан Ярема, есемблимен нюйорської леґіслятури, надіслав копію письма від нюйорського офісу Департаменту Скарбу, з відділу „Defense Savings Staff", в якому Брус Д. Смит, заступник адміністратора цього відділу, повідомляє п. С. Ярему, що він назначив його головою Українсько-Американської Групи в Ню Йорку, яка має бути створена і якої завданням буде заохочувати громадян українського роду до закупна Бондів Оборони і Щадничих Марок.

Адв. Ярема подає від себе, що через таку обєднану акцію буде можна мати рекорд бондів, закуплених українцями, який може потім придатись.

КОГОВЗ, Н. Й.

З „Щедрого Вечора" на А. Ч. Хрест.

Дня 11. січня 29. Відділ Самостійного Українського Золотого Хреста відсвяткував „Щедрий Вечір" по подільському звичаю. На свято прибули члени наших місцевих організацій, словом — ціла громада. Членкиї приготовили гарну вечерю, яку отворив наш парох о. Мартинюк молитвою і відспіванням „Рождество Твоє Христе Боже наш". При кінці вечері о. парох забрав слово й сказав про працю Американського Червоного Хреста та ту поміч, яку він дає. Далі казав, що є нашим обовязком боронити ту нашу Вітчину, в якій живемо та допомагати таким добродійним установам як А. Ч. Хрест. Зібрано $52, а парохія жертвувала $40, так, що наш У. З. Хрест передав Американському Червоному Хрестови $92.

По вечері піднялась завіса і ми побачили живу картину, що представляла „Щедрий Вечір". І то з воєнних часів. Старенького батька відіграв п. Конікевич, сина Василя п. Апостол. Його забрали на війну, де він був довгий час, а вернув на самий Щедрий Вечір. Вернув до своїх рідних калікою. Його дружиною була пані Стефанія Бачинська, а їхніми дітьми: Гануся Ґреґор і Маруся Бабяк. Усі вивязались зо своїх роль дуже гарно. Виставою проводив учитель п. Мирон Сокольський, а ціла програма вечора була опрацьована нашим парохом, о. Мартинюком. При кінці свята предсідниця, пані Заблоцька, подякувала зібраним за участь у святі та за їхні жертви.

Жертвували: громадяни Білінські $4, а по $1: о. Мартинюк, П. Бачинський, Стефанія Бачинська, Павлина Жмуд, В. Дерлиця, Меланія Дерлиця, Н. Заблоцький, Катерина Заблоцька, В. Любляницький, Анастасія Любляницька, П. Жмуд, Іванна Жмуд, Б. Жмуд, Параня Жмуд, Ф. Шаршанович, Марія Шаршанович, В. Сташко, Ева Сташко, Марія Ракоча, Ольга Коник, Катерина Коник, І. Конча, Л. Коникевич, Т. Маліловка, А. Бабяк, Марія Баюс, Анна Барна, Анна Дубас, Анна Ястремська, Бесі Зубаль, Магда Гринчук, Ева Ковтко, Розалія Дишко, Марія Дзямба, Хрестина Дзямба, Олена Кульчицька, Хрестина Чубак, Юлія Депутат, Л. Мричко, Г. Недільський, В. Повронзник, К. Вареница, П. Гринчишин, О. Лесняк, І. Ядлош, п. Ґреґор; по 50 ц.: Марія Колісняк, Марія Ядлош, пані Ґреґор, Анна Дзямба, Анна Гринчишин, Анна Корінь, Н. Н. і Н.-Н.

Катерина Заблоцька,
голова 29. від. С. У. З. Х.

КЛІВЛЕНД, О.

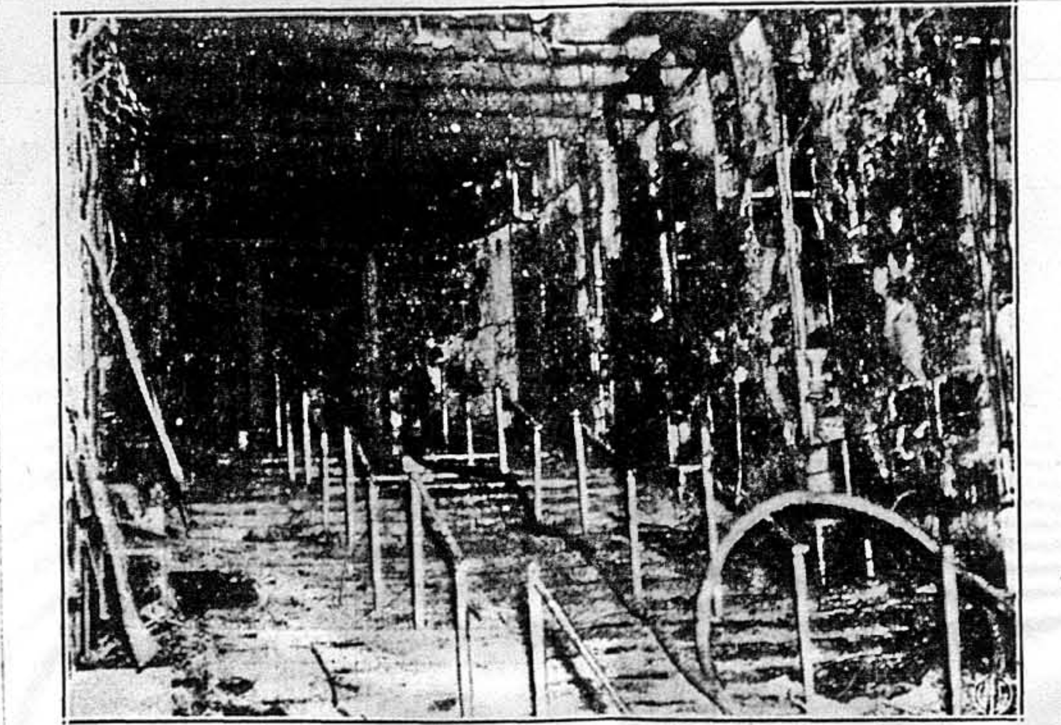
З Союзу Українок Америки, відділ 30.

На рік 1942. вибрано такий уряд: голова пані Марія Іванковська, заст. Анна Гавриляк, рек. секр. Олена Степаник, заст. Катерина Фесарчин, фін. секр. Олена Волошин, заст. Анна Купер, скарбничка Ева Лялюк, заст. Катерина Мураль; контрольори: Софія Лазука, Марія Федик. До хорих: Софія Завінська, Марія Смульчак і Катерина Фесарчин. До Злучених Організацій: Е м і л і я Дуброс і Марія Фесарчин.

Збори ухвалено відбувати в У. Н. Домі в четверту неділю в місяці.

Олена Степаник, рек. секр.

ЧИТАЙТЕ УКРАЇНСЬКІ КНИЖКИ І ГАЗЕТИ БО ЧАСТЕ ЧИТАННЯ ВЕДЕ ДО ПРОСВІТИ. А ПРОСВІТА — ЦЕ СИЛА

ПО ПОЖАРІ НА „НОРМАНДІ". Так представляються нині головні сходи на великому пароході „Нормандї", що погорів у нюйорському порті. Світлину знято кілька хвилин перед тим, як корабель перевернувся на бік.

Про Укр.-Польські Відносини

(Докінчення зі сторони 2-гої)

польсько - українського непорозуміння в Европі.

„Перед цією війною лише наївні або продажні українці могли казати, що можна до чогось доброго договоритися з поляками. Бо тоді поляки були державним народом і володіли над частиною України. Українці були тяжко поневолені поляками й трактовані гірше, як рідко котра поневолена нація в світі. Вже з того огляду поляки не мали „надхнення" говорити з українцями як рівні з рівними. Війна зрівняла ці оба народи. Отже можемо говорити тепер як рівні з рівними... як взагалі хочемо говорити й до чогось путнього договоритись.

„Коли є такі розумні та далекоглядні поляки на чужині, що хотілиб говорити з українцями в цілі створення підложжя під будову добросусідських польсько-українських взаємин, то в першій мірі вони повинні докладно зясувати собі, що є головною причиною дотеперішних непорозумінь і ворожнечі між тими двома народами.

„Український народ ніколи не посягав по польську землю. Поляки завжди по українську землю посягали — руками чи думками, всеодно. Український народ не хотів, не хоче й не хотітиме польської влади на українській землі. Він хоче бути сам господарем на своїй землі. Так ми розуміємо демократизм і недавно декларацію Черчіля-Рузвелта.

„Бажаючи поладнати польсько - українське непорозуміння, поляки повинні визбутись усяких заборчих плянів і думок відносно українських земель. Тоді напевно тут можна договоритися й створити базу, на якій пізніше будучі державні чинники Польщі та України сперлись би та остаточно зліквідувалиб довговічний польсько-український конфлікт".

ВИЛИЕМ С. КНУДСЕН, що був недавно тому встановлений начальником військової продукції.

ЛИСТУВАННЯ АДМІНІСТРАЦІЇ

Ню Йорк, Н. Й. — До звіту з Коляди: по $2 зложили: Т. Задорецька, Т. Якимів, С. Галичин, М. Тичинський і Г. Вовчук. — Разом зібрано $108.75.

Д. Т. — Дякуємо за витинок з польської газети „Наруд Польскі". Самі. бачите, яку злочинну неправду поширюють про американських українців. Дякуємо за добре слово та Вашу тверду віру в те, що згодом таки правда переможе.

Г. В. — Пітсбурзьку газету одержали. Дякуємо. Скорше чи пізніше, а в цілій Америці таки згодом пізнаються на комуністичній небезпеці в такий самий спосіб, як це описано в тій американській газеті, яку нам надіслали.

УРЯД ПРОТИ БУДЬЯКИХ ЗМІН В НАЧАЛЬНІЙ КОМАНДІ

ВАШИНҐТОН. — В урядових колах є того переконання, що всякі важніщі зміни в начальній команді армії чи фльоті не вийшлиб на користь, головно тепер, коли Обєднані Держави потерпіли велитезну поразку з упадком Сінґапуру. Сенатор Гил заявив, що проєкт Вендела Вилкого в справі іменування ген. Дуґласа МекАртура начальним командантом всіх збройних сил Америки, є з ріжних причин не на місці.

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

ШІКАГО, ІЛЛ.

Заманіфестуймо свій патріотизм.

Ліга Американців Українського Походження в Шікаго, Іллиноіс, репрезентуючи американських горожан українського походження, замешканих в м. Шікаго і околиці, на своїх звичайних зборах 28. січня 1942. р. ухвалила наступну резилюцію:

З огляду, що Злучені Державв Америки, наш край, котрому ми винні нероздільну віддачість, є у війні, котра була нам накинена;

З огляду, що Америка і її Союзники в боротьбі, щоби забезпечити демократію в цілім світі і перемогти всіх ворогів свободи і волі;

З огляду, що президент Рузвелт і премієр міністрів Чорчил, в своїй спільній Декляраціі, знаній як „Атлянтійській Чартер" проголосили усталення нового порядку в світі, де свобода і незалежність всіх націй булаб привернена і задержава;

Постановляється, що Ліга Американців Українського Походження в Шікаго і околиці, в імени всіх американських горожан українського походження, дає повну піддержку американському военному змаганню і;

Дальше постановляється, що Ліга Американців Українського Походження в Шікаго і околиці, закликає всіх американських горожан українського походження, загально й індивідуально піддержати це змагання, закупленням американських Оборонних Бондів, фінансовою піддержкою Американського Червоного Хреста, участю в цивільній обороні льокальних виконувань обовязків при своїм заняттю і помічю в який небудь спосіб в американськім военнім змаганню на те, щоби всі вороги Америки були переможені, а демократія, свобода і воля були введені в цілім світі.

На згаданих зборах ухвалено скликати маніфестаційне віче, до Шопен школи, при Вестерн-Райс і Кембел ул., дня 22. лютого, в 2. годині пополудни — то є у день уродин першого президента Злучених Держав Америки — Юрія Вашингтона.

У цім вічу повинні взяти участь всі американці українського походження, замешкані в Шікаго і околиці, без ріжниці політичних переконань. Кому є дорога наша Вітчина, хай приходить на віче! На вічу будуть говорити бесідники, англійською і українською мовою. Будуть представники від Американського Червоного Хреста. Буде представник від закупу державних Оборонних Бондів, котрий дасть всякі інформації щодо Бондів і до стемплів.

Вступ на віче вільний. Так усі на віче в неділю дня 22. лютого, щоби показати свою участь, свій американський патріотизм і відданість своїй Вітчині-Америці.

За Лігу Американських Горожан Українського Походження, Комітет Радія і Преси:

М. Петрів, Г. Семочко, І. Побуцький, Г. Матвіїв.

Сповніть Свій Обовязок!

Хто спосібний до війська, той повинен знайтись негайно в рядах армії чи фльоти і своєю військовою службою причинитись до военної перемоги Америки.

А хто не наставляе своїх грудей за свій край, той повинен працювати для оборони краю на інших ділянках, а в першу чергу закупити негайно Бонд Краєвої Оборони і купувати бонди оборони чи стемпси так довго, поки не закінчимо цеї війни повною нашою перемогою.

Бонд можете купити вже за $18.75, а стемпс — за 10 центів. Значить, що є дана можність кожному і кожній допомогти фінансово державі знайти фонди, потрібні на ведення нами не спровокованої, а тільки накиненої нам війни.

YOUR ARMY

(This is the thirty-eighth of a series of articles prepared by Army Information Service, 90 Church Street, New York City, covering the history of the Army and giving facts and figures on its organization.)

The Army Air Corps maintains an extensive school system for the education and training of its personnel. The most widely known is the school for Aviation Cadets in which pilots are trained. This formed only a small part of the educational setup of the Air Corps, as it existed at the time the United States was forced into the Second World War in December, 1941. This article deals only with the situation as it existed at that time. It is not possible to forecast changes or revisions which undoubtedly will come as the result of war experience, so this article is confined to a brief outline of the Air Corps setup as it existed at the close of the year 1941.

In addition to the training schools for pilots, which are now scattered throughout the United States, the Air Corps operates schools for the training of Aviation Cadet Armorers; Aviation Cadet Engineers; Aviation Cadet Photographers and Aviation Cadet Meteorologists.

Candidates flying cadet training must have had at least two years of college or must pass a written examination showing that they have had the equivalent in education. Candidates for bombardier-navigator training must pass a written examination, while those seeking appointment to the meteorology, engineering or photographic schools are required to have had four years of college. The meteorologist candidates must have majored in science or engineering; the photographic candidates in chemistry or geology and the engineering candidates in engineering. Applicants for pilot training are enlisted and shipped to training reception centers the same day on which they are qualified as mentally and physically fit.

The Air Corps also operates a West Point preparatory school for which enlisted men of the Corps, 18 to 21 years old, inclusive, may qualify by competitive examination. Successful completion of the course at this school entitles the candidate to compete for an appointment to the United States Military Academy at West Point. Candidates for the West Point appointment must be unmarried and must remain unmarried until graduated from the Military Academy. Married candidates are eligible for appointment to all of the other schools provided they can show proof that have no dependents.

Before the United States was at war married soldiers were not eligible for these appointments unless they were serving in the first three grades of the Army—master sergeant, technical sergeant or staff sergeant—but it is probable that the policy recently adopted in other situations of treating married men who can show no dependency on the same basis as bachelors will apply to these appointments also.

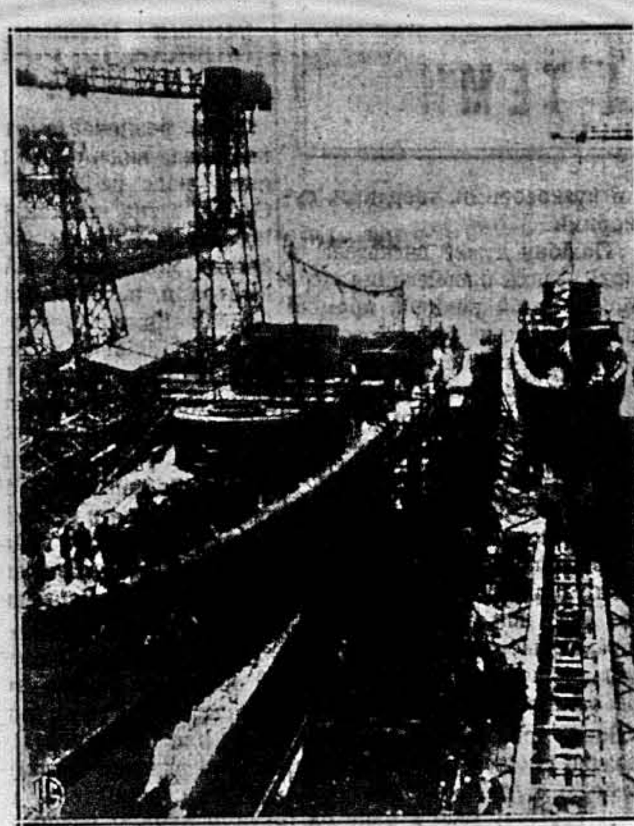
For enlisted men who desire to become enlisted pilots, the Corps maintains training establishments throughout the United States. Soldiers who desire to take this training must be between the ages of 18 and 22 years, inclusive, must be unmarried—although it is not unlikely that the no dependency provision eventually may be applied to these candidates also—and must have had four years of high school with at least one and one half years of mathematics. Those who complete the course successfully are rated as staff-sergeant pilots and receive a 50 per cent increase in pay for flying duty.

Other courses available to enlisted personnel in the Air Corps include the following:

Airplane mechanics; radio operators and mechanics; aircraft armorers; photography; aircraft machinists; aircraft welders; aircraft metal workers; link trainer instructors; parachute riggers; weather observers; teletype operation; administrative clerks; air corps supply and technical clerks; bakers and cooks; mess sergeants.

No age limits are set for enlisted personnel taking these courses. Unless they are serving in first three grades they must be unmarried. Soldiers are eligible to take any of these courses after they have completed their recruit training. Upon completion of the courses they will be returned to their organizations or detailed to units where their skills are needed. Enlisted men who complete these courses are eligible to take advance courses in the Air Corps technical schools. These courses include power plant operation and maintenance; electrical; instrument; propeller; radio operators and mechanics in Army communications system; power turret and gun-sight maintenance; bomb-sight maintenance; photography (advanced); weather forecasting.

For the benefit of those who desire to acquire a sound theoretical background on which to base their practical training the Air Corps Institute at Scott Field, Ill., maintains a correspondence course system covering a wide range of subjects. The hours of study required to complete these courses range from 90 hours for spelling to 1050 for sheet-metal pattern drafting.

ПОДВІЙНІ ХРЕСТИНИ.—Направо вдаряє об воду новий американський „дістройер" „Ботлер", наліво жде на те саме „Ґерарді". Сцена мала місце в філядельфійських корабельних доках у День Лінколна. Кораблі збудовано за 5 місяців.

БОЛІ ГОЛОВИ — МІҐРЕНА

Болі голови є часто недугою, яку дуже тяжко цілковито вилікувати. Не ходить тут про те, щоб запобігти хвилевому терпінню, але, щоб віднайти причину болю голови. Медицина знає два способи лікування недуги: Один так званий симптоматичний, полягаючий на усуванню проявів даної недуги, а другий, маючий на цили викриття дійсної причини терпіння. Цей другий спосіб є далекотруднїший від першого, головно, коли хорий домагається середників для негайного усунення терпіння. У такім випадку лікар записує лік, що має на цили усунення причини, що викликує біль, а водночас намагається теж і усмертити біль.

Часто одначе трапляється, що хорий не вживає середника, усуваючого причину болю, але послугується ліком усмиряючим біль. Для того часто бачимо людей, що є невільниками всякого роду пастильок, кропель, сиропів і наркотиків для злагоди болів, а котрі тим чином залишають у своїм організмі ненарушиму причину недуги. До недуг, котрі в той спосіб нищать організм, треба зачислити всілякого роду болі голови, а головно міґрену.

Головним проявом міґрени є атак болю голови, що повторяється в неправильних відступах, що вісім днів, що місяця, або ще рідше. Атак починається найчастіше рано, а біль обмежуються звичайно до одної половини черепа. Початково глухий біль стається менше більше дуже сильний, а хорому здається, що голова йому тріснє, та що якесь тисненя роздавить йому череп. Часом атакови міґрени товаришить млоєння і бігунка, а атак кінчиться потами, течен-ням крови з носа, або сильним теченням сльоз з очей.

Лікування міґрени складається з двох частей: лікування нападу і наклону організму до міґрени. В часі атаку міґрени належить хорого положити до ліжка в тихій і притемненій кімнаті та вживати мокрих зимних, або гарячих окладів, залежно від цього, чи обличчя хорого є бліде, чи червоне. Доброю є також купіль ніг у добре теплій воді, до котрої можна всипати муштардової муки. Хорий повинен здержуватися від їди. У часі атаку приносять хорому пільгу ріжні середники, але їх мусить записати лікар і їх треба заживати під його стислим наглядом. Хорі повинні заперестати курення і пиття.

ПОСМЕРТНІ ВІСТІ

У середу, 28. січня 1942., в год. 3. рано помер по довшій недузі на запалення легенів у Міллік Госпитал, Патсвіл, Па.,

о. ІЗИДОР КОСТЮК,

член Бр. св. Йоана Хрестителя, від. 247. У. Н. Союзу в Вілмінгтон, Дел.

Покійний вступив до У. Н. Союзу дня 25. січня 1932.

Родився 3. травня 1877. р. в селі Лапаївка, пов. Камінка Струмилова.

Похорон відбувся з приписаними обрядами в суботу, 31. січня в українській православній церкві в Майнерсвіл, Па.

Члени Братства відділу 247. як і усі члени церковної громади були завсіди вдячні Покійному за його щирі труди і працю в громаді, в котрій Покійний трудився через чотири роки, а коли довідалися про його смерть, жалілись, що задалеко і не можуть віддати Покійному останньої прислуги та рішились замісць жалібного вінця, просити свого теперішнього священика о. Махника за дві Служби Божі за упокій душі о. Ізидора, що й виконано.

Нехай Всевишній буде Йому милостивий! Вічна Йому память!

Петро Сас, секр.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

ПЛЕЙНФІЛД, Н. ДЖ. — Місячні збори Тов. ім. Івана Франка, від. 372., відбудуться в пятницю, 20. лютого, в годині 8. ввечір, в домі, де звичайно збори відбуваються. Просимо всіх членів прийти і на ці збори. Довгуючих напоминаємо, щоби вирівняли свої вкладки. — Ю. Голинський, предс.; В. Реповець, кас.; П. Ярема, секр.

НЮ ГЕЙВЕН, КОН. — Збори Тов. Любов, від. 370., відбудуться в неділю, 22. лютого, в церковній гали, 127 Парк ул., в 12:15 пополудні. Проситься всіх членів прибути на означений час, бо є багато справ до полагодження. — П. Волянік, пр.; К. Стасюк, кас.; М. Сампара, секр.

АЛЕНТАВН, ПА. — Місячні збори Бр. св. Арх. Михаїла, від. 147., відбудуться 22. лютого на гали парохіяльній, 803 Фронт стр., в 2. годині пополудні. Просимо членів прийти начас, бо маємо деякі справи, котрі мають бути рішені цего місяця. Напоминаємо тих членів, що звикли спізнюватися з вкладками, що як не заплатять до 25., то будуть суспендовані, як старші, так і діти. — Заряд: П. Матковський, предс.; І. Рудакевич, кас.; І. Федорак, секр.

Счорніле срібло можна в поспіху відчистити сирою розкраяною картоплею, на котру посиплеться зверха трохи соди до печення.

РАНЕНІ В МАЛЯЯХ.—Довгі бої на Маляйському півострові коштували багато втрат і японців і бритійців і китайців. На світлині: китайські носії приносять ранених і складають їх коло Маляйської стації, де вони дождають амбулянсу.

ТАРЗАН, ч. 506. Рішучість Зелі.

Але Зеля не далась. Вона миттю відтрутила від себе докторів і прискочила до Ґуйона. Черговим рухом вона приложила до рани резину.

Це було справді чарівне зілля. Кров миттю спинилась, а рана почала заклеюватись. Гуйон почав оживати і добачувати миле обличчя Зелі.

Далі він взяв руку Зелі притулив її до своїх уст. По цілій істоті Зелі пройшов якийсь дивний, але водночас приємний струм.

Та в тій саме хвилині прозвучала якась хрипка команда, а далі до кімнати увійшов якийсь високий достойник, з прибічною сторожею.